

Voorzitter: J. van Hoorn (GL)

Namens de raad: T. van de Vendel (GL), R. Pestman (PvdA), A. Poelstra (D66), T. van Zoelen (PvdD), R. Staijen (Stadspartij), D. Brandenburg (SP), R. Heiner (VVD), C. Diallo (S&S), L. Dwarshuis (CU), I. van Jaarsveld (CDA), L. van der Laan (PvH)

Namens het college: M. Wijnja (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Afvalbeleid

00:15:07

Voorzitter: Dames en heren, welkom bij deze meningsvormende sessie over Stand van zaken afvalbeleid. De fracties van D66, VVD en de Partij voor het Noorden hebben hierover een agenderingsverzoek ingediend en naderhand is er ook een collegebrief over verschenen. De genoemde fracties willen het gesprek aangaan over het al dan niet halen van de gestelde doelen en de mogelijkheden die men ziet voor aanvullende maatregelen met speciale aandacht voor scheiding en Diftar. In totaliteit hebben wij 90 minuten voor deze sessie. Daar houdt in dat u per fractie vier minuten spreektijd heeft. Dit is exclusief interrupties, dus houdt u daar vooraf rekening mee bij de interrupties. Spreken gaat via de voorzitter. Uw eerste termijn is bedoeld voor politieke vragen en niet voor technische vragen en daar zal ik ook op toezien. Aanvullend, vanwege de zaal waar wij in zitten, als u het woord neemt, houdt u dan uw microfoon goed naar u toe, want dan bent u enigszins te verstaan. Dat hoop ik althans. Er is tegelijkertijd ook Eurosonic Noorderslag, dus we worden vergezeld van wat vrolijke noten. Er hebben zich geen sprekers gemeld vanavond, dus we gaan gelijk van start. Voor de eerste termijn wil ik even inventariseren welke fracties politieke vragen hebben voor de wethouder. Ik zie er één aan mijn rechterhand en de heer Van der Laan ook, dus er is een tweetal vragen. Ik begin met mevrouw Poelstra van D66.

00:16:32

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Het is duidelijk dat we op de huidige weg ons afvaldoel van 2030 niet gaan halen. Wij hebben als doel om in 2030 helemaal afvalvrij te zijn, maar we zijn er nog lang niet. We hebben nog maar zes jaar tijd om ervoor te zorgen dat er helemaal geen afval meer is in onze gemeente en dus ook niet meer verbrand wordt. Nu verbranden we nog steeds afval. Met de huidige routekaart hebben we er geen vertrouwen in dat we het gaan halen. We willen zorgen dat er zo weinig mogelijk naar de afvalverwerker gaat. Daarom moeten we werken aan een systeem, dat regelt dat je dus zo min mogelijk afval wegbrengt naar de afvalverwerker. De vraag aan het college en de fracties is: zijn jullie het er allemaal mee eens dat we moeten zorgen dat in 2030 niets meer naar de afvalverbrander gaat? Blijft het college ervoor strijden om in 2030 afvalvrij te worden?

00:17:29

Voorzitter: De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden.

00:17:33

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Dank, Voorzitter. We hebben in de agendering letterlijk staan bij het doel van de agendering, dat wij denken dat we deze

doelen niet halen voor 2030. We zijn vooral benieuwd hoe de wethouder kijkt naar of we die doelen wel of niet halen.

00:17:54

Voorzitter: Helder. Volgens mij zijn er geen verdere politieke vragen van de fracties. Dan gaan we over voor een korte beantwoording - de brief is tenslotte bij u allen bekend - naar de wethouder, mevrouw Wijnja.

00:18:07

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, Voorzitter, voor deze subtiele aanmoediging. Het is echt helemaal nergens op gebaseerd.

00:18:13

Mevrouw Wijnja: Laat ik even beginnen met de vraag van D66 of het college het eens is met de stelling dat we geen afval meer naar de afvalverwerker zouden moeten brengen. Het antwoord daarop is: nee. Waarom? Omdat je namelijk verschillende dingen zou moeten doen. Het gaat er niet per se om dat je daar geen afval meer naartoe brengt. Wat we willen, is dat we geen afval meer verbranden. Als je kijkt naar de ontwikkelingen bij Omrin, sinds we zijn overgestapt, zie je dat we met nascheiding en het omzetten van afval in nieuwe grondstoffen - dat gaat in de kern over circulariteit - enorm grote stappen zetten. We willen dat we het afval dat daar naartoe gaat inzetten voor nuttig hergebruik, zodat uiteindelijk afval niet meer bestaat, maar er alleen nog sprake is van grondstoffen.

00:19:01

Mevrouw Wijnja: We hebben als college - en dan ga ik gelijk ook een beetje over naar de vragen van de heer Van der Laan - uw raad vorig jaar de routekaart gestuurd, waarin we inzichtelijk maken wat we de komende jaren doen en waarin we ook inzichtelijk maken waar we waarschijnlijk met de huidige maatregelen in 2026 uitkomen. Daar ben ik zelf heel blij mee. We hebben vorig jaar een brief naar uw raad gestuurd dat we de doelen naar beneden konden bijstellen, dus dat betekende dat de maatregelen die we hebben ingezet, maar bijvoorbeeld ook het overstappen naar Omrin, een enorme bijdrage hebben geleverd.

00:19:41

Mevrouw Wijnja: Als ik dan even citeer uit eigen werk, dan ziet u nu staan bij het jaar 2026 dat we uitkomen op 94 kilo die dan naar verwachting verbrand wordt en 43 kilo die wel naar de afvalverwerker gaat, maar waar een nuttige nieuwe toepassing voor is. Als je ons nu en de komende jaren vergelijkt met vergelijkbare gemeenten, die ook veel hoogbouw hebben, doen wij het in de benchmarks echt veel beter. Veel beter, dus het pessimisme van een aantal van de indienende fracties delen wij als college zeker niet. Ik denk ook dat zowel in de brief die we voor de zomer hebben gestuurd als in de routekaart heel concreet onder elkaar staat wat we gaan doen de komende jaren. Het is natuurlijk wel zo, dat we dan nog een behoorlijke opgave hebben tussen 2026 en 2030. De bedoeling is om een nieuw uitvoeringsprogramma te maken, dat hebben we de afgelopen periode ook gedaan. Het is dus best wel een fundamentele vraag wat we gaan doen in die vier jaar.

00:20:44

Mevrouw Wijnja: Het uitvoeringsprogramma moet gaan lopen vanaf één januari 2026, dus het proces in aanloop daarnaartoe zal ongeveer in 2025 plaats moeten

vinden. We zijn nu in de organisatie aan het kijken hoe we dat gaan doen. Het hele proces, dus vanaf productie, inzameling, verwerking en al die dingen, daar zetten we maatregelen op in. We moeten de komende twee jaar heel goed kijken naar wat zijn nu de meest effectieve maatregelen om zo dicht mogelijk bij de nul te komen. Ik durf mijn hand nog niet in het vuur te steken voor dat we in 2030 ook echt de nul gaan halen, maar ik ben wel heel positief verrast over wat er de afgelopen jaren gebeurd is, hoe goed dat gaat en hoe goed die weg is waar we op zitten. Ook op het gebied van circulariteit zijn wij echt heel ver als gemeente. Mijn bescheiden mening is dat dit onder andere komt doordat wij, als gemeente, zelf eigenaar zijn van Stadsbeheer. We doen het zelf, dus dat betekent dat we ook zelf aan de touwtjes trekken wat we gaan doen. Dat werkt op dit onderwerp dus heel goed. Zo goed, dat het ministerie morgen naar Groningen komt om hier te horen hoe wij bezig zijn op het gebied van circulariteit. Tot zover, Voorzitter. Heel kort, hè.

00:22:04

Voorzitter: Dank, het was korter dan ik gewend ben in dit geval. Het was zeer kort. Dan gaan we over naar de tweede termijn van uw raad. Ik wilde graag de agenderende fractie als eerste het woord geven. Mevrouw Poelstra.

00:22:17

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik heb nog een aanvullende vraag aan de wethouder, want ik mag toch hopen dat de wethouder het wel met me eens is dat het wel van belang is om zo min mogelijk afval naar de afvalverwerker te brengen en dat we juist moeten voorkomen dat we überhaupt afval maken. Het doel moet zijn om dat aantal kilo's naar beneden te brengen en niet om meer daarnaartoe te brengen. De huidige prikkel is dat we juist meer naar de nascheider brengen. Als we daarop blijven vertrouwen, dan gaan we niet zelf aan de slag. Neem een koffiebeker, iedereen weet dat we die beker eigenlijk niet moeten gebruiken, maar toch doen we dat. Je hebt een prikkel nodig om ervoor te zorgen dat je dat daadwerkelijk niet gaat doen en dat je gewoon je eigen beker gaat gebruiken. Ze zijn te recyclen, maar je wil deze juist überhaupt niet gebruiken. Dat is wat we moeten voorkomen. We moeten inzetten op afvalpreventie.

00:23:04

Voorzitter: Voordat u verder gaat, heeft u een interruptie van de heer Brandenburg van de SP.

00:23:08

De heer Brandenburg (SP): Dank, Voorzitter. Ik ben benieuwd...

00:23:09

De heer Brandenburg (SP): Om even in de analogie van de koffiebeker te blijven...

00:23:12

De heer Brandenburg (SP): Volgens mij, dat hebben ze in het UMCG onlangs gedaan, werkt het pas op het moment je die bekertjes er niet meer inpropt. Om het dan even door te trekken in de termen van afval, wie produceert volgens D66 afval? Moeten we niet bij de producent van afval zijn en die aanpakken in plaats van de consument het maar weer te laten oplossen, zoals u voorstelt?

00:23:33

Voorzitter: Mevrouw Poelstra.

00:23:35

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Het is duidelijk dat we dat allebei moeten doen, lijkt mij. Wij weten van experts dat nascheiding niet beter is dan afvalpreventie en zelfs ook niet dan voorscheiding, ook al willen we dat heel erg graag geloven. We moeten juist meer daarmee aan de slag. Voor ons duurt die laatste vier jaar, die nog moet komen, te lang. We hebben namelijk alle instrumenten nodig. Ik zou toch echt de wethouder willen vragen om al die instrumenten in te zetten die we kunnen en juist de bewezen effectieve instrumenten, zoals diftar. Hoe mooi zou het zijn als wij in een gemeente leven...

00:24:05

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Afval is het grootste irritatieproduct van mensen en hoe mooi zou het zijn als we dat voorkomen. Dat we het niet meer op straat krijgen, omdat mensen er veel meer bewust van zijn, dat het zo niet langer kan. Ik zie een schone wereld voor me, waar meer aandacht is voor de materialen.

00:24:22

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Brandenburg van de SP.

00:24:24

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, over dat afval op straat. We weten ook uit al die onderzoeken die zijn gedaan rondom diftar...

00:24:29

De heer Brandenburg (SP): Toen we het hier de vorige keer over hadden, hebben we tonnen ingeboekt aan handhaving, omdat we weten: op het moment dat er diftar is, verdwijnt er afval. Ja, er is minder afval, maar het verdwijnt. Het komt of bij buurgemeenten in de prullenbak, die het verbranden of het ligt in de sloot. Hoe ziet u dan met een systeem als diftar minder troep op straat? Dat is niet te rijmen.

00:24:49

Voorzitter: Mevrouw Poelstra.

00:24:51

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Het is helemaal niet bewezen dat er meer zwerfafval en meer dumpingen gaan plaatsvinden. We weten van andere gemeenten dat dit niet het geval is. Er is geen literatuur over dat het daadwerkelijk meer is. Dat zijn angsten die we allemaal hebben, dat snap ik. Daar moeten we dus wel op voorbereid zijn, maar het is niet waar. Nascheiding stimuleert op dit moment om er niet over na te denken en het maar weg te brengen. Je wil juist het aantal kilo's omlaag, dus die prikkel om minder afval weg te brengen is het allerbelangrijkste op dit moment. We hadden het natuurlijk al jaren geleden moeten invoeren, maar het is nooit te laat om daarop terug te komen en het alsnog te doen. Nu is de noodzaak namelijk extra groot. We maken al goede stappen met circulaire economie en ik denk juist dat een systeem als diftar daar perfect op aansluit. We hebben nu die goede ideeën voor de gft in hoogbouw bijvoorbeeld. Laten we daar meteen vol op doorzetten, want we weten dat het werkt. Laten we verder gaan. De resultaten in Leeuwarden zijn goed en in Nijmegen zijn ze aan de slag. Het kan en we moeten dit doen.

00:25:56

Voorzitter: U heeft nog 20 seconden. Of was dit uw woordvoering?

00:26:02

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Nog even en dan was dit het volgens mij. Wij moeten hier mee aan de slag.

00:26:06

Voorzitter: Dank u wel. Ik zag wat handen. De heer Heiner was eerst. Voor de woordvoering? De heer Heiner van de VVD.

00:26:11

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Ik ben opgegroeid in Diever in Drenthe en daar hadden we twee containers en inmiddels zelfs drie afvalcontainers. Inmiddels is het 2024 en ik woon in Groningen in de Wijert en daar scheiden we het afval nog steeds niet. Alles gaat in één zak in de ondergrondse container. Ik heb ambtelijk nagevraagd hoe we daar in Groningen mee omgaan. Groencontainers bij hoogbouw, we gaan een pilot draaien met 25 containers bij flats en we gaan dat vervolgens afwachten. We hebben niet zoveel van tijd, 2030 komt snel en dan willen we afvalvrij zijn. Het systeem met gft-containers bij flats, waarvan bewoners aangeven dat ze daar gebruik van willen maken, is al bewezen in andere gemeenten. Daarom zouden wij graag zien dat we dat in Groningen gelijk overal gaan aanbieden. Dat we niet eerst een pilot gaan doen, maar dat iedere Groninger de mogelijkheid krijgt om zijn groenafval gescheiden van het andere afval in te leveren, want dat scheelt natuurlijk heel veel in de nascheiding. Dat is één van de knoppen waar we aan kunnen draaien; zorgen dat er uiteindelijk minder afval bij de verwerker komt.

00:27:16

De heer Heiner (VVD): Er is nog een knop, dat is natuurlijk het hergebruik, en daar kunnen we in dit debat natuurlijk niet zo heel veel aan doen. Wat we ook zouden kunnen doen, is een gedifferentieerd tarief invoeren, dat is diftar. Ik als liberaal vind dat de eigen verantwoordelijkheid van mensen belangrijk is en ik vind het ook belangrijk dat uiteindelijk de vervuiler betaalt. Bij diftar zie je dat de consument die het afval uiteindelijk maakt ook betaalt voor de afval die hij of zij inlevert.

00:27:43

Voorzitter: Inderdaad, u heeft een interruptie van de heer Brandenburg van de SP.

00:27:46

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, de vervuiler betaalt. Ik vraag me dan echt wel af of de heer Heiner wel eens een pakketje heeft besteld of wel eens boodschappen doet bij de Albert Heijn en dan thuiskomt met tassen vol met plastic. Wie is dan de vervuiler? U of de Albert Heijn die je die meuk aanbiedt?

00:28:01

Voorzitter: De heer Heiner.

00:28:03

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, er zijn ook heel veel alternatieven waar je voor kunt kiezen. Je kunt bijvoorbeeld zelfs rijst in een pot bestellen waar een soort statiegeldsysteem op zit. U lacht, maar het is wel zo. U kunt als consument daarvoor kiezen. Met die blik van de vervuiler betaalt, is diftar wat de VVD betreft geen gek systeem.

00:28:22

De heer Heiner (VVD): Uiteindelijk is het doel ook dat de consument lagere

maandelijkse lasten heeft voor zijn afval, want die zijn ontzettend hoog. Eén van de randvoorwaarden is echter wel dat we gaan handhaven, want het blijkt als je diftar invoert - zeker in de beginperiode - dat er inderdaad wel, zoals al eerder aangeven, bijplaatsingen en afvaldumpingen zijn. Daar moeten we keihard bovenop zitten, zodat degene die afval dumpst ook weet dat het niet loont om afval te dumpen, maar dat iemand bestraft wordt. Alleen dan kan diftar werken en daar zouden we wat de VVD betreft voor moeten kiezen. Dank u wel.

00:28:55

Voorzitter: Dank u wel. Nog iemand voor woordvoering? De heer Van de Vendel, GroenLinks.

00:28:59

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. We hebben net uitvoerig stilgestaan bij hoe de ideale wereld eruit zou zien: circulair en zonder afval. Nu mogen we hier verder spreken hoe we dit gaan bereiken met betrekking tot afval. Voorzitter, als gemeente willen we afvalvrij zijn in 2030. Dit betekent dat elke stroom afval wordt hergebruikt en grondstoffen in ons systeem blijven. Hiervoor hebben we de Routekaart Afvalvrij, die deze zomer is aangenomen en uiteenzet hoe we de eerste verdere stappen tot een afvalvrij Groningen zetten. De eerste grote veranderingen zijn al te zien in de cijfers. Er zijn veel meer verbeteringen door onder andere betere wet- en regelgeving vanuit Nederland en Europa, door betere mogelijkheid tot nascheiding en door bewustere keuze van producenten bij het produceren van goed te scheiden en her te gebruiken producten en door inwoners die hun consumptiekeuze aanpassen en afval beter scheiden.

00:29:54

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Is het genoeg om in Groningen in 2030 afvalvrij te zijn? Nee, waarschijnlijk niet. De routekaart geeft niet voor niets aan dat er na 2026 nog een slag geslagen moet worden. Wij willen daarom een oproep doen en zullen ook met een motie komen om bij de behandeling van dit gedeelte van de routekaart een verregaande vorm van participatie te doen. Enkel een opgelegd systeem gaat er namelijk niet voor zorgen dat we ons afvaldoel halen. Het gaat om de samenwerking tussen producent en consument, tussen bedrijven en inwoners, met de gemeente als faciliterende middenspeler. We willen dat het doel gedragen wordt door alle Groningers en de complete doelstelling van een afvalvrij 2030 altijd als uitgangspunt wordt gehouden.

00:30:33

Voorzitter: Voordat u verder gaat, heeft u een interruptie van de heer Heiner van de VVD.

00:30:37

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, ik zie die relatie tussen het afvalvrij worden en een ingewikkeld participatiesysteem niet zo. Zouden we niet iedereen de mogelijkheid moeten geven om hun afval gescheiden aan te bieden en een stukje voorlichting moeten geven? Participatie is een soort droomwereld, waarin we onze doelen uiteindelijk niet gaan halen.

00:30:54

Voorzitter: De heer Van de Vendel.

00:30:55

De heer Van de Vendel (GroenLinks): U kunt nu een heel groot gedeelte van het afval, wat niet gescheiden wordt bij de nascheiding, gescheiden aanbieden. Het textiel kan in de textielbak, het glas in de glasbak, het papier bij het papier en het gft kun je op heel veel plekken gescheiden wegbrengen. Er komen meer plekken bij en als je dat heel graag wil, kun je dat wellicht naar een buurttuin brengen. Er zijn dus heel veel manieren om je afval gescheiden aan te bieden.

00:31:26

Voorzitter: U heeft een vervolgvraag van de heer Heiner van de VVD.

00:31:28

De heer Heiner (VVD): Wat meneer Van de Vendel aangeeft over participatie zie ik nog niet echt in relatie tot het afvalvrij worden in 2030.

00:31:36

Voorzitter: De heer Van de Vendel.

00:31:38

De heer Van de Vendel (GroenLinks): We weten allemaal dat het afval heel sterk komt van de mensen thuis. Het is iets waar iedereen elke dag mee in aanraking komt. Je produceert helaas allemaal elke dag nog steeds afval. Daarom moet ook heel breed gedragen worden, hoe je tot dat doel komt. Het zijn niet wij hier die besluiten, we gaan diftar doorvoeren of een ander systeem doorvoeren. Dat kan heel goed onderdeel zijn van de oplossing, maar het gaat erom dat we met de hele samenleving, dus juist de producent en ook de consument en al die schakels daarin, echt goed kijken wat het hele palet aan mogelijkheden is dat we tot onze beschikking hebben om afvalvrij in 2030 te behalen. Zoveel mogelijk opties daarin verkennen en daarmee een compleet pakket aanbieden, waar diftar misschien een onderdeel van is en waar die andere dingen een onderdeel van kunnen zijn. Misschien wordt daar wel een gouden ei in gevonden over twee jaar, dat zou helemaal mooi zijn. Op die manier ervoor zorgen dat we die doelstelling halen en niet één of ander middel centraal stellen.

00:32:43

Voorzitter: U heeft nog een interruptie. Ditmaal van de heer Van Jaarsveld van het CDA.

00:32:48

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank, Voorzitter. Als dat participatietraject van GroenLinks zou komen en over twee jaar dat gouden ei, dat u noemt, wordt gevonden, dan hebben we nog vier jaar over. Stel nu dat in die geweldige participatiesessies naar voren komt, dat we het wel kunnen doen, maar dat we zes, acht of tien jaar nodig hebben. Is 2030 voor u heilig of gaat het erom dat we zo snel mogelijk zoveel mogelijk doen?

00:33:13

Voorzitter: Met nog 50 seconden te gaan, de heer Van de Vendel.

00:33:17

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Het jaar 2030 is wel een heilig jaartal voor ons. Het is heel belangrijk dat we dan die afvaldoelen hebben gehaald. Daarom hebben we ook deze routekaart en is er in de routekaart ook die ruimte om nu tot nieuwe

vormen te komen en om in te vullen hoe we dat gaan halen. Ja, dat is absoluut belangrijk.

00:33:39

Voorzitter: Was dit daarmee ook uw woordvoering?

00:33:44

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Ja.

00:33:44

Voorzitter: Dan gaan we het daarbij laten. Wie voor woordvoering? De heer Dwarshuis, ChristenUnie.

00:33:47

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Voorzitter, dank u wel. Volgens mij zijn we het allemaal in de raad wel eens dat we ons afvalgebruik moeten terugdringen en dat we zo weinig mogelijk afval in de oven moeten stoppen. In die zin is het denk ik ook goed dat de indieners dit geagendeerd hebben. Het is goed dat we kijken naar hoe halen we dat doel van 2030. Volgens mij, en meneer Van de Vendel hintte daar al op, moet het middel niet heilig worden verklaard. Meneer Van Jaarsveld zei: "We hebben nog maar kort en beperkte tijd". Nu, dan zou ik niet willen voorstellen om de hele systematiek en onze werkwijze om te gooien.

00:34:24

Voorzitter: U heeft inderdaad een interruptie. Mevrouw Poelstra.

00:34:26

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Is de heer Dwarshuis het met me eens dat het doel wel heilig mag zijn en dat we daarvoor het beste en het meest effectieve middel moeten inzetten?

00:34:36

Voorzitter: De heer Dwarshuis.

00:34:39

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Het doel is inderdaad...

00:34:40

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Heilig heb ik een beetje moeite mee met mijn achtergrond, maar het doel is heel belangrijk. Laten we het zo dan zo maar even zeggen. Ik denk dat we moeten kijken naar wat inderdaad de beste manier is om daar zo snel mogelijk te komen. Als we voor een hele systeemverandering gaan pleiten, dan gaat dat ons ontzettend veel tijd kosten en daar zitten voor mijn partij ook heel veel praktische bezwaren aan.

00:35:02

Voorzitter: Een vervolgvraag mevrouw Poelstra.

00:35:06

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik denk dat het niet eens zo heel veel systeemverandering is, omdat we daar best wel goed op voorbereid zijn. We gaan ook juist die doelen daar beter mee halen. Bent u het met ons eens, als het zo is dat diftar het beste en meest effectieve middel is - als we dat kunnen aantonen

en als we met de inwoners in gesprek gaan om dat uit te vinden - dat het dan wel de beste manier is om het doel te bereiken?

00:35:34

Voorzitter: Ik ben het er wellicht niet mee eens, maar laten we even kijken naar de heer Dwarshuis voor een kort antwoord, want u heeft ook direct een nieuwe interruptie. De heer Dwarshuis.

00:35:43

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Als mevrouw Poelstra het zo algemeen stelt, 'het beste middel', dan ben ik het daarmee eens. Het is echter een bredere belangenafweging hoe je afval kunt scheiden, hoe je het afval terugdringt, maar ook hoe praktisch uitvoerbaar dat is voor mensen en hoeveel dagelijkse last dat oplevert.

00:36:05

Voorzitter: U had ook nog een vraag van de heer Van Zoelen van de Partij voor de Dieren.

00:36:08

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Dank. De ChristenUnie heeft het over een heel systeem overhoopgooien, terwijl we een mooie routekaart hebben, waarvan de wethouder ook zegt dat we het waarschijnlijk gaan halen, maar dat ook blijkt dat er meer gedaan moet worden. Kan de ChristenUnie het ook zo zien, dat het niet het hele systeem overhoopgooit, maar dat diftar misschien of andere middelen een aanvulling kunnen zijn op de huidige manier hoe we naar die doelen toe gaan?

00:36:33

Voorzitter: De heer Dwarshuis.

00:36:36

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Ik zie in onze jaarrekening al een aantal jaren dat we in de goede richting bewegen van ons doel. Het wordt nog een beste uitdaging, maar we zijn volgens mij op de goede weg. Omrin heeft de laatste tijd een aantal nieuwe technieken in de pijplijn zitten en we kunnen daar verbeteringen van verwachten. Mensen moeten inderdaad ook minder afval gebruiken, maar ik weet niet of diftar daar een wezenlijk onderdeel van zou moeten zijn. Ik ben het vooral ook eens mee met de SP, dat de vraag is wie de vervuiler is in deze situatie. Is dat de consument of is dat de producent? Voor mij ligt dat meer bij de producent.

00:37:21

Voorzitter: U heeft een nieuwe interruptie van mevrouw Poelstra. Ik wil dadelijk ook meneer Dwarshuis wel een beetje de gelegenheid geven zijn woordvoering te doen. Mevrouw Poelstra.

00:37:27

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Bent u het wel met ons eens dat op dit moment de consument ook kiest voor dat pakketje? Die kan ook een andere keuze maken en daarmee dwing je ook de producenten. Dat is de kracht van een consument. Bent u het daarmee eens?

00:37:44

Voorzitter: Meneer Dwarshuis.

00:37:44

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dan kom ik even terug bij die koffiebeker. Ik werkte bij een middelgrote gemeente hier in deze buurt en daar hadden we ook koffiebekertjes. Iedereen gebruikte ze en er waren mensen die de hele dag met één bekertje deden, maar de meeste gebruikten wel acht bekertjes op een dag, van die papieren dingetjes. Totdat we op één januari zeiden: "We zijn er met zijn allen klaar mee en het mag niet meer". We zijn nu weer over op stenen kopjes. Het werkt fantastisch en dat levert volgens mij gedragsveranderingen op. We kunnen dus jarenlang gaan duwen en tegen mensen zeggen dat ze maar zeven, zes of vier koffiekopjes per dag mogen gebruiken, maar we kunnen ook zeggen: "Dat doen we niet meer op deze manier en we pakken dat met zijn allen integraal aan".

00:38:26

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Ik vind dus niet dat het grootste probleem bij de consument ligt, maar inderdaad een pakje minder bestellen kan ook een onderdeel van de oplossing zijn. Maar goed, dat doosje hergebruiken of netjes bij de papierscheiding doen helpt volgens mij ook.

00:38:41

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Goed, om het af te maken. Mijn fractie heeft inderdaad...

00:38:45

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Ik zei al, het is goed dat het weer op de agenda komt, maar ik denk dat het te vroeg is. We hebben in de stand van zaken gezien dat de doelen richting 2026 wordt aangescherpt en dat er nog verschillende mogelijkheden in de pijplijn zitten. Volgens mij gaat het de goede kant op en voor mijn fractie is het niet een idee om nu de hele systematiek overhoop te gooien. Dat kan namelijk zelfs vertraging opleveren. Dank u wel.

00:39:08

Voorzitter: U bedankt. Ik dacht inderdaad dat ik aanstalten bij de heer Van Zoelen zag.

00:39:15

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Dank voor de routekaart en ook aan de indienende partijen met de vraag hoe we op dit moment tegen de invoering van diftar aankijken. Wij vinden het belangrijk dat we het aantal kilo's restafval per inwoner naar nul brengen. De wethouder zegt dat het gaat om de verbranding, maar het gaat volgens mij ook om meer. Het gaat erom dat we niet meer grondstoffen produceren, dus hoe minder kilo's per inwoner hoe meer je wint. We zitten op dit moment veel te hoog met 111 kilo per inwoner en naar verwachting zijn er dus extra stappen nodig om dat doel te halen. Ik denk dat elke stap die je zet winst is.

00:39:54

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Leeuwarden laat zien dat met de invoering, want ze hebben een evaluatie over de eerste helft van 2023 uitgevoerd, van een tariefdifferentiatie het aantal kilo's afval per inwoner met zeker 30 kilo afval per inwoner afneemt. Diftar is dus een instrument dat wel degelijk werkt, maar het brengt ook zeker struikelblokken en vragen met zich mee. Zoals de mogelijkheid tot

scheiding bij hoogbouw of in kleine appartementen en extra afval door medicinaal verbruik of denken aan luiers die je door een ongeluk aan extra afval hebt en de zorg om illegale dumpingen met zwerfafval tot gevolg. Het is echter mooi om te zien hoe andere gemeenten daarmee bezig zijn. Het blijkt dat die struikelblokken wel te overwinnen zijn. Bijvoorbeeld door een korting voor mensen met een medische indicatie, kwijtschelding voor de minima of het plaatsen van extra afvalcontainers. Ook voor de gft-bakken is het belangrijk dat die overal beschikbaar worden. Wat daarbij komt kijken is natuurlijk ook een betere handhaving en inzetten op voorlichting op scholen, aan studenten of waar dan ook met het inzetten van afvalcoaches. We weten dat diftar in de praktijk zou werken. Haren heeft het systeem gehad en wil het ook graag weer terug, want per saldo scheelt het per huishouden behoorlijk in afvalkosten. Door met beleid met afval om te gaan, kunnen de maandelijkse lasten dus behoorlijk lager worden.

00:41:23

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Dwarshuis van de ChristenUnie.

00:41:25

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Voorzitter, meneer Van Zoelen heeft het over extra scheiden en ook mensen - even in mijn woorden - beter opvoeden om afval te scheiden en minder afval te gebruiken. Er wordt verwezen naar Leeuwarden en naar andere gemeenten, maar is meneer Van Zoelen het met me eens dat we dan vooral voor een deel ook onze tellingsmethode en onze bekostigingsmethode gaan verschuiven door het specifiek alleen maar over restafval te hebben, terwijl mensen niet van de ene op de andere dag zomaar 20 procent van hun afval minder gebruiken. Dat is namelijk in de supermarkt helemaal niet te doen.

00:41:59

Voorzitter: De heer Van Zoelen.

00:42:00

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ik geloof niet dat ik de ChristenUnie daar helemaal in kan volgen. Als je een impuls geeft met tariefdifferentiatie, mensen gaan nadenken over hoeveel extra afval produceer ik en als zij dat terugzien in hun portemonnee en dat ze er ook bewust van zijn dat ze kunnen scheiden, denk ik dat het helpt. Het gaat ons om minder grondstoffen te gaan gebruiken, dus dat mensen ook echt bewust worden van wat voor invloed dat op de planeet heeft. Het is echt cruciaal dat we daar zo snel mogelijk wat aan doen, want we verbruiken echt veel meer grondstoffen dan deze planeet kan produceren. Om dan verder te gaan...

00:42:38

Voorzitter: U heeft nog een korte vervolgvraag van de heer Dwarshuis.

00:42:39

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Ik snap uw financiële prikkel, maar als ik tariefdifferentiatie opzoek, dan kom ik op bedragen van twee dubbeltjes per kilo. Ik weet niet hoeveel een kilo plastic is, maar dat gaat om enorme hoeveelheden. Hoe groot denkt u werkelijk dat die financiële prikkel voor mensen is?

00:42:59

Voorzitter: De heer Van Zoelen.

00:42:59

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): We weten van Haren dat het ook echt tientjes per maand scheelt. We hebben die ervaringen opgedaan. In andere gemeenten kunnen we dat ook zien. Diftar werkt echt op dat moment ook financieel, want je bent minder geld kwijt per maand aan het afval.

00:43:14

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Wij sluiten ons aan bij de opmerkingen van GroenLinks, want er zijn struikelblokken. Als je dat doet, dan moet je dat niet van bovenaf doen. Je moet wel goed kijken naar hoe ligt dat hier binnen de gemeente. We weten van Haren dat het goed werkt en dat zij het graag willen, maar we sluiten ons aan dat we een participatietraject daarvoor moeten opzetten. We zijn ook benieuwd hoe de wethouder daarnaar kijkt. Hoe kunnen we dat doen? Hoe kunnen we die vraag uitzetten binnen de gemeente? Hoe kijken we daartegenaan? Het helpt en het scheelt in geld, maar we moeten ook eerlijk zijn en open staan voor die geluiden. We weten al wat de struikelblokken zijn. Zijn inwoners echter ook bereid om die drempel te nemen?

00:43:51

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ik sluit me wat dat betreft aan bij de woordvoering van GroenLinks. Voor de rest gebeuren er inderdaad, zoals al gezegd is, veel goede dingen. We organiseren jaarlijks ook 'De week van het Afval'. We communiceren al heel veel. Er gebeuren pilots met gft-afval, dus we nemen ook al een aantal van die struikelblokken weg. Dat is heel mooi en we zijn ook op de goede weg. Ik denk dat dit meegenomen kan worden. Als je zo een stap gaat maken naar de invoering van diftar, dan hebben we al voorbereidende stappen genomen om die struikelblokken weg te nemen. Ik denk ook, ongeacht of we die beslissing nemen, dat we die route moeten blijven volgen.

00:44:31

Voorzitter: U bent ook door uw tijd heen, enigszins ruim. Als u nog wilt afronden met een slotzin geef ik u die gelegenheid, maar daar gaan we het ook bij laten.

00:44:39

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Dan ga ik echt verder met iets van de Partij voor de Dieren. Voedselverspilling moeten we natuurlijk ook wat aan doen. Het moge duidelijk zijn, dat de meeste verspilling zit in het eten van vlees. In de productie van vlees gaat ontzettend veel water en andere grondstoffen, zoals soja, verloren. Grondstoffen die direct als voedsel voor de mens gebruikt kunnen worden. Het is dus belangrijk dat wij als gemeente ook inzetten op de eiwittransitie in het hele afvalverhaal.

00:45:00

Voorzitter: Het was één zin. Volgende keer zal ik een tijdsaanduiding meegeven. Wie mag ik het woord geven? De heer Van der Laan van de Partij voor het Noorden.

00:45:07

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Dank, Voorzitter. Wij waren ook één van de agenderende partijen en we hebben uiteraard al eerder uitvoerig die discussie gehad binnen de fractie. Ook wij komen maar tot één conclusie: het ideaalbeeld of de ideale oplossing is diftar, linksom of rechtsom. Waarom is dat

ideaal? Omdat dat 30 tot 40 kilo - en sommigen beweren nog wel hoger - scheelt in het aantal kilo's afval. Dat is meer dan substantieel. Dat is voor ons het uitgangspunt. Je kunt ook niet anders, als je een groene partij bent of pretendeert te zijn, dan voor diftar kiezen. Daar is wat ons betreft ook geen discussie over mogelijk.

Tegelijkertijd...

00:45:54

Voorzitter: Ik denk dat we dat toch gaan proberen. U heeft een interruptie van de heer Brandenburg van de SP.

00:46:01

De heer Brandenburg (SP): Ja, Voorzitter, want het scheelt tientallen kilo's en het scheelt heel veel geld. Als ik met diftar ervoor kies om al mijn afval op straat te flikkeren, dan kost me dat helemaal niets en heb ik helemaal geen kilo's afval. Dat is precies wat er heel vaak gebeurt bij diftar. Mensen die hun zakje achter in de auto gooien, naar een buurgemeente rijden en het daar in de klike doen, waar het gewoon verbrand wordt. Onderaan de streep doet diftar helemaal niets.

00:46:26

Voorzitter: Uw vraag is of de heer Van der Laan...

00:46:28

Voorzitter: Ja, precies. De heer Van der Laan.

00:46:30

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Ik hoor niet echt een vraag. Kijk, je kunt 's nachts op de snelweg ook 200 kilometer per uur rijden en de kans dat je gepakt wordt is minimaal. Echter, dat wil natuurlijk niet zeggen dat je dan 200 kilometer per uur moet gaan rijden. Wij kennen natuurlijk ook, en dat is genoemd door meerdere partijen, wel de nadelen. Ik beloof...

00:46:51

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Nee, ik garandeer dat in bepaalde straten het de eerste maanden een redelijke puinhoop wordt. Absoluut, die garantie geef ik u, maar in de zestiende en zeventiende eeuw vonden we het allemaal normaal dat we hier in de grachten poepten en pisten. Dat vonden we allemaal normaal, iedereen. We vinden het nu nog normaal dat we bijna alles, behalve papier, kleding en glas, in een ondergrondse container gooien, althans in de stad. Dat is natuurlijk waanzin. Dat is net zo waanzinnig als dat iedereen in die zestiende en zeventiende eeuw in die stadsgracht aan het poepen was. Dat moet afgelopen zijn. Dat mag niet het nieuwe normaal zijn. Tenminste, als we pretenderen een groene en progressieve gemeente te zijn.

00:47:35

Voorzitter: U heeft een tweetal interrupties. De heer Brandenburg gaat eerst en dit keer een korte vraag stellen. De heer Brandenburg.

00:47:41

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, die vergelijking zou opgaan, als in de zestiende of zeventiende eeuw dan aan het eind van dat kanaal een soort 'poepuitfilterfabriek' had gestaan. Dat is namelijk precies wat er nu gebeurt. Die

stromen worden goed nagescheiden en daar zitten innovaties in. Ziet u dat niet? Bent u niet bij Omrin geweest met dat werkbezoek, waar u dit hebt kunnen zien?

00:48:01

Voorzitter: De heer Van der Laan.

00:48:02

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Er zit helaas weinig beweging bij de SP. Gelukkig zijn de meeste andere partijen, die ik tot nu toe gehoord heb, toch wat meegaander en willen in ieder geval constructief nadenken. Onze partij vindt ook dat dit niet een oppositie/ coalitie-dingetje moet worden. Daar is dit onderwerp veel te belangrijk voor. Nee, maar dat proef ik wel een beetje...

00:48:28

Voorzitter: Via de microfoon. De heer Van der Laan.

00:48:30

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Doordat de SP vol de aanval kiest naar alles en iedereen en dat helpt niet in deze discussie. Daar is het veel te serieus en veel te belangrijk voor. Aan ons, Voorzitter, zal het niet liggen. Wij willen constructief nadenken. We willen ook nadenken over tussenoplossingen en participatie. Allemaal hartstikke goed, maar de ultieme oplossing zit in diftar.

00:48:49

Voorzitter: Voordat u verder gaat, heeft u nog een tweetal interrupties van de heer Van de Vendel en van de heer Dwarshuis. U heeft nog iets minder dan een minuut. De heer Van de Vendel.

00:49:00

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter, ten eerste voor het woord. Heel fijn om te horen dat meneer van der Laan zoveel waarde hecht aan onze afvalscheidingssystematiek en dat hij dit zo belangrijk vindt, want dat vinden wij ook. Vindt u dan dat het doel moet zijn om diftar in te voeren of dat het doel moet zijn om in 2030 afvalvrij te zijn? U komt namelijk heel vaak terug, in mijn beleving, op dat eerste.

00:49:23

Voorzitter: De heer Van der Laan.

00:49:26

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Wij geloven dat het op de huidige manier niet gaat lukken. Wij geloven ook dat de inwoner nu een beetje de consument is van de gemeente. Die denkt dus nu, we betalen een x-bedrag en daar mogen we ook maximaal voor storten. Die consument is tweeledig consument, van de gemeente en van de producenten. Je moet hem van dat padje afhelpen en daar is diftar ook een oplossing voor.

00:49:55

Voorzitter: Dank u wel. In het kader van de tijd ga ik direct over naar de interruptie van de heer Dwarshuis van de ChristenUnie.

00:50:05

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Heeft meneer Van der Laan ook nagedacht over

al die consequenties die eraan hangen. Ik hoor D66 het al hebben over dan maar een extra minimaregeling en mensen moeten nog meer scheiden. Ze moeten de trap af met de groenbak, met restafval en met papier. Met wat ze nu ook allemaal moeten en dan nog meer. We moeten gaan wegen in grote containers en we krijgen allerlei technische uitdagingen. Is dat niet een veel te grote opgave om in 2030 onze doelen een beetje fatsoenlijk te halen?

00:50:36

Voorzitter: De heer Van der Laan.

00:50:37

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Ik vind dat altijd een beetje negatief naar mensen of naar de minima, alsof zij dat niet kunnen of daar niet toe in staat zijn. Dat begrijp ik nooit zo goed, maar goed. De waarde van het einddoel is toch 'een beter milieu begint bij jezelf'. Daar kunnen we een hele lange discussie over voeren, maar er wordt met diftar - nogmaals - 30 tot 40 procent minder afval geproduceerd door de inwoners. Wat ons betreft is het, met alle moeilijkheden en onmogelijkheden die er zijn, dit wel waard.

00:51:14

Voorzitter: Dank u wel. Wie van de fracties wenst het woord? De SP. De heer Brandenburg.

00:51:21

De heer Brandenburg (SP): Dank u, Voorzitter. Afval is volgens mijn fractie een maatschappelijk probleem. Afval wordt overigens niet geproduceerd door onze inwoners, maar door een plasticindustrie en een verpakkingsindustrie die hier trouwens ook de afgelopen jaren grote, grote bedrijfswinsten op hebben gemaakt. Als je nu iets wil doen aan afval terugdringen, dan zul je het vooral daar moeten zoeken in de ogen van mijn fractie. We kunnen hier leuk keuvelen, dat je ook andere keuzen kunt maken in de supermarkt, maar de realiteit is dat het aantal plastic verpakkingen dat je thuishrijgt met pakketjes of om je producten in de supermarkt heen vindt, alleen maar is toegenomen de afgelopen jaren. Echte innovaties vereisen enige schaal. Wij zien dat bijvoorbeeld bij Omrin en we zien dat bij andere grote afvalverwerkers. In de nascheiding zitten grote innovaties en alleen op die schaal, met die middelen, kun je verwachten dat er in de toekomst nog meer innovaties komen. Innovaties komen niet bij de consument vandaan.

00:52:23

Voorzitter: U hebt een interruptie. De heer Van Zoelen van de Partij voor de Dieren.

00:52:26

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Als iemand dan voor een andere pakketdienst gaat kiezen die minder verpakking gebruikt...

00:52:32

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Als je zo een systeem invoert?

00:52:34

De heer Brandenburg (SP): Alsof je daarvoor kunt kiezen, Voorzitter, als je een pakketje bestelt. Wat een flauwekul! Echte aanpak vereist regels. Dat zien we bijvoorbeeld bij het statiegeld op kleine petflesjes en dat zien we bij statiegeld op blik.

Dat zagen we overigens ook in de jaren 80 en 90 toen we een gat in de ozonlaag hadden. Toen werden bepaalde producten verboden. Niets geen gehuil om consumentenverantwoordelijkheid. We zien het ook bij de veelgenoemde koffiebekertjes inmiddels. Daargelaten of het de schuld van de consument is, je krijgt er ook nog eens een hele nare samenleving van als je dit via beprijzing gaat doen.

00:53:14

De heer Brandenburg (SP): Ik had vroeger geen kinderen, tegenwoordig wel, toen hadden mijn burens wel kinderen en die stopten hun luiers bij mij in de container als die van hen vol was. Nu is dat andersom. Moeten we met elkaar met tikkies gaan afrekenen? Moeten we elkaar de maat gaan nemen, wie hoeveel afval produceert en waarom? Terwijl je uiteindelijk zelf geen schuld hebt aan het afval dat je in huis haalt. Over participatie gesproken...

00:53:38

Voorzitter: Er volgen een tweetal vragen. Allereerst de heer Van Zoelen van de Partij voor de Dieren.

00:53:41

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Dank. Over luiers gesproken, in Leeuwarden hebben ze luiерcontainers neergezet bij kinderopvangplekken en op diverse plekken, zodat je makkelijk je luiers kwijt kunt. Wat vindt de heer Brandenburg van zulk soort oplossingen?

00:53:55

De heer Brandenburg (SP): Bij Omrin worden die fantastisch nagescheiden in een nieuwe luiertrommel.

00:54:00

Voorzitter: Een volgende interruptie van de heer Van de Vendel van GroenLinks.

00:54:05

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Ik ben het helemaal eens met de heer Brandenburg dat producenten een grote verantwoordelijkheid hebben met betrekking tot ons afval, maar uiteindelijk is het plastic, wat toch het grootste gedeelte van het verpakkingsmateriaal is, echt maar een fractie van het gewicht wat wij produceren per inwoner. Het grootste gedeelte is glas, gft en dat soort zaken die nu al heel goed te scheiden zijn en ook goed te recyclen zijn. Denkt u niet dat er ook een hele grote verantwoordelijkheid ligt bij de inwoner om dat goed te scheiden? Niet alleen vanwege het milieu, maar ook vanwege de portemonnee. Elk beetje glas wat namelijk naar Omrin gaat, kost veel meer geld dan als je het in de glasbak gooit.

00:54:49

Voorzitter: Volgens mij is uw vraag helder. De heer Brandenburg van de SP.

00:54:53

De heer Brandenburg (SP): Zeker, dat doen we volgens mij in Groningen ook al sinds jaar en dag. Mijn fractie heeft in de afgelopen jaren altijd elk voorstel gesteund om meer scheidingsmogelijkheden in onze stad voor elkaar te krijgen. Dat zullen we ook blijven doen. Dat staat een beetje los van wie je vindt dat verantwoordelijk is voor die producten die je aangeboden krijgt.

00:55:11

De heer Brandenburg (SP): Ik wilde het nog even over de participatie hebben. Als wij een besluit zouden willen nemen over een ander systeem voor afvalverwerking, dan vindt mijn fractie dat de hele samenleving daarover moet gaan. Idealiter doen we dat dan per referendum. Mocht deze raad daar niet toe willen besluiten, dan hebben sinds de vorige periode, mede dankzij mijn fractie, inwoners ook de mogelijkheid om zelf een referendum af te dwingen. Tot slot wil ik afsluiten - en dat doe ik bijna nooit - met een quote van Merijn Oudenampsen in de Groene Amsterdammer. Mij een te elitair blad, maar zelfs die zeggen tegenwoordig: "Dat we bewust consumeren überhaupt als een persoonlijke morele plicht zijn gaan zien in plaats van een publieke taak is een klinkende overwinning van het bedrijfsleven".

00:55:56

Voorzitter: Dank u wel. Wie wenst het woord? De heer Staijen van de Stadspartij 100% voor Groningen.

00:56:02

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, Voorzitter. Het door de raad vastgestelde doel was 67 procent scheiding in 2026 en 100 procent in 2030. We lopen voor op al die gestelde doelen. Het doel van 2026 is nu gehaald. Hieruit blijkt dus ook dat de nascheiding bij Omrin steeds effectiever wordt. Daarom is het doel voor 2024 ook wat scherper gesteld en naar 74 procent gezet. Echter, het traject tussen 2026 en 2030 is nog nauwelijks ingevuld in het hele plan. Gezien de snelle ontwikkelingen van de technieken verwacht ik wel dat de doelen voor 2030 gehaald kunnen worden, maar wat over de invulling van die laatste vier jaar en het liefst op tijd zou toch wel wenselijk zijn.

00:56:55

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, het is een hele goede zaak dat er steeds meer verantwoordelijkheid bij de producenten wordt gelegd voor het circulair maken van hun producten. Ik ben het eens met de SP, want het kan nog veel beter. Eén ding wil ik toch even kwijt. Voorzitter, als enthousiast lid van het Reparatiecafé ben ik blij met de EU-uitbreiding van het recht op reparatie van consumentenproducten. De bijna onmogelijkheid om nu te repareren, zorgt nog voor heel veel onnodig weggooien, dus afval. De Stadspartij, Voorzitter, is van mening dat de huidige combinatie van bronscheiding plus nascheiding een effectieve methode is, zowel financieel als qua scheidingspercentage. Er is echter zeker nog ruimte voor verbetering.

00:57:41

Voorzitter: Voordat u verder gaat met de verbetering, heeft u een interruptie van mevrouw Poelstra.

00:57:45

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. U geeft aan dat de doelen voor de laatste vier jaar niet concreet zijn. Ik heb zelf niet echt het vertrouwen dat de techniek zo snel gaat. Bent u het daarmee eens?

00:57:58

Voorzitter: De heer Staijen.

00:58:00

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Nee, daar ben ik het niet mee eens. Ik heb zelf het vertrouwen dat zowel de techniek snel voortschrijdt aan de nascheidingskant, als ook de informatie en de mogelijkheden aan de bronscheidingskant, die we nu al hebben, uitgebreid kan worden. Ik ben wat dat betreft eens met de wethouder dat er wel goede kansen zijn, dat wij dat doel halen. Even kijken, waar was ik?

00:58:24

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Er is zeker nog ruimte voor verbetering in de keten, vooral aan het begin, dus bij de inwoners zelf. Wij vinden ook dat dit in eerste instantie moet gebeuren door nog betere voorlichting en veel meer facilitering op straat en bij het afval inzamelen. Dan, Voorzitter, een afgedwongen systeem zoals diftar heeft maar één voordeel boven anderen en dat is de financiële prikkel. Daardoor worden de mensen zich meer bewust van hun afvalstromen. Alle andere percentages wijzen erop dat nascheiding over het algemeen effectiever en goedkoper is. De Stadspartij, Voorzitter, heeft in 2020 ervoor gepleit om de minister toestemming te vragen voor de invoering van een dubbel systeem in de toen samengevoegde gemeente. Diftar waar dat kan, dus in wijken en dorpen met ruimte, en het bestaande systeem in de toch al krappe binnenstad houden. Deze voorkeur heeft de Stadspartij nu nog steeds. Tenslotte...

00:59:24

Voorzitter: U heeft, voordat u gaat afronden, een tweetal interrupties en nog een minuut spreektijd. U heeft een interruptie van mevrouw Poelstra en daarna van de heer Van Zoelen. Mevrouw Poelstra.

00:59:34

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Er is ook genoeg literatuur over dat nascheiding niet effectiever is. Bent u bereid om daar met ons naar te kijken?

00:59:43

Voorzitter: De heer Staijen.

00:59:44

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Ik heb de vraag niet helemaal kunnen verstaan.

00:59:47

Voorzitter: In herhaling.

00:59:48

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Om samen met ons naar de cijfers te kijken over nascheiding.

00:59:52

Voorzitter: De heer Staijen.

00:59:53

Voorzitter: Wilt u samen naar de literatuur kijken aangaande nascheiding?

00:59:59

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Nu, ik heb het hele rapport van Leeuwarden gelezen en een paar jaar terug heel veel andere rapporten en ik ben

nog steeds van mening dat de mechanische nascheiding in de fabrieken zulke ontwikkelingen doormaakt dat het beter wordt dan een ander systeem.

01:00:16

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Van Zoelen van de Partij voor de Dieren.

01:00:22

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): De heer Staijen was al deels een antwoord aan het geven op mijn vraag, denk ik. Bijvoorbeeld in Haren was men zeer positief over diftar en we weten nu ongeveer wat juridisch mogelijk is met in de ene wijk wel en in de andere wijk niet. Kan de heer Staijen meenemen in zijn antwoord of betoog - er zijn dus wijken die er echt heel positief tegenaan kijken en we weten wat er nu mogelijk is - hoe hij aankijkt tegen zo een systeem, zoals het er nu ligt?

01:00:52

Voorzitter: De heer Staijen.

01:00:53

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): U loopt net voor op het slot van mijn betoog. Voorzitter, bij de in 2017 gehouden enquêtes bleek dat circa 80 procent van de inwoners van Groningen en van de gemeente Ten Boer tegen een diftarsysteem was en circa 80 procent van Haren voor. Ik weet inderdaad dat men in Haren nog steeds voor is.

01:01:14

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Er worden diverse participatietrajecten voorgesteld. Daar hebben wij niet zoveel vertrouwen in, maar de Stadspartij stelt voor, net als de SP net voorstelde, om samen met de eerstvolgende verkiezingen een referendum te houden over de eventuele invoering van het diftarsysteem en daarbij de uitslag per wijk of dorp te evalueren. Juridisch is er namelijk de mogelijkheid om in één gemeente gescheiden systemen te hanteren. Tot zover.

01:01:45

Voorzitter: Dank u wel. Ik had inderdaad gezien dat er nog interrupties waren, maar gezien de tijd, waar de heer Staijen overheen is, kan ik deze niet toestaan. Volgens mij hebben we nog enkele sprekers over aan de achterkant met name. De heer Diallo van Student en Stad.

01:01:57

De heer Diallo (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. De fractie van Student en Stad vindt het enorm belangrijk dat we de afvaldoelen van 2030 behalen. Het verminderen van de hoeveelheid afval staat centraal, daarom hebben wij vorig jaar een initiatiefvoorstel van D66 met een aantal concrete actiepunten om de hoeveelheid afval te verminderen ook mede ingediend. Ook zijn we ons bewust van het verslechterde straatbeeld, waar zichtbaar afval het aanzien van onze stad verstoort. Neem bijvoorbeeld de openstaande gemeentelijke afvalbakken waar je aan het eind van de middag tegenaan kijkt wanneer je door de stad loopt. Dan hebben we diftar. Diftar leidt volgens ons niet tot het gewenste effect. Een concreet voorbeeld komt uit de gemeente Arnhem. In Arnhem heeft de invoering van diftar geleid tot ongewenste resultaten, zoals de toename van illegale afvaldumpingen en

een verslechterd straatbeeld gaat daarmee gepaard. Echter, ook een nadelige financiële impact op een deel van de bewoners. Het benadeelt met name de last voor degene met de kleine portemonnee wat er daarnaast ook toe geleid heeft dat dit middels een referendum is afgeschaft in Arnhem. Het is essentieel om bij de zoektocht naar een oplossing...

01:03:12

Voorzitter: Voordat u verder gaat met de essentiële onderdelen. U heeft een vraag van de heer Van Zoelen van de Partij voor de Dieren.

01:03:17

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Student en Stad zegt net dat het de mensen met de kleine portemonnee benadeelt. Ik kan me voorstellen dat studenten moeilijkheden hebben met het scheiden van gft door de manier waarop ze wonen in studentenkamers. Daar moet een oplossing voor gevonden worden, maar het blijkt in de praktijk dat een student, denk ik, zelfs een kratje bier extra in de maand kan kopen. Hoe kijkt Student en Stad daar tegenaan?

01:03:39

Voorzitter: De heer Diallo.

01:03:43

De heer Diallo (Student en Stad): Van dat kratje bier, dat verschilt natuurlijk per student. Natuurlijk, ik denk dat ik weet dat u doelt op dat de student wel eens laks kan zijn. Echter, als we even reëel kijken naar de zaken, dan hebben studenten niet de ruimte om vijf afvalbakken in huis te hebben, om spullen te kunnen scheiden en dergelijke. Nee, daar ben ik dus niet mee eens. Sorry.

01:04:08

Voorzitter: Dan heeft u direct een andere vraag. Mevrouw Poelstra.

01:04:12

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel. U had het voorbeeld van Arnhem, maar er zijn veel meer voorbeelden van steden en gemeenten waarbij het wel goed lukt. Al meer dan de helft van de gemeenten in Nederland heeft het succesvol ingevoerd. Zullen we daar ook samen naar kijken? Daarnaast zou ik graag willen vragen of Student en Stad ook samen, want ik denk dat studenten best heel groen zijn tegenwoordig, toch weer eens opnieuw met hen hierover in gesprek wil gaan.

01:04:38

Voorzitter: De heer Diallo.

01:04:40

De heer Diallo (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Ja, daar staan we zeker voor open, dus daar kunnen we zeker naar kijken. Dan ga ik graag weer verder...

01:04:45

Voorzitter: Nog een interruptie. We moeten de heer Diallo op een gegeven moment ook wel de gelegenheid geven om een woordvoering te doen. De heer Heiner van de VVD.

01:04:51

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Is Student en Stad niet bang dat grote

studentenhuizen die nu relatief weinig betalen, omdat je natuurlijk nu het systeem hebt waar die afvalstoffenheffing op een gegeven moment een maximaal aantal personen heeft...

01:05:04

De heer Heiner (VVD): Als je met vijftien mannen in huis woont, betaal je nu dus voor vijf, volgens mij uit mijn hoofd. Bent u daar niet vooral bang voor?

01:05:12

Voorzitter: De heer Diallo.

01:05:13

De heer Diallo (Student en Stad): Sorry, ik werd even gestoord. Zou u het nog een keer kunnen herhalen?

01:05:16

Voorzitter: De heer Heiner.

01:05:16

De heer Heiner (VVD): Dank u wel. Bent u er niet vooral bang voor dat grote studentenhuizen, die nu relatief weinig betalen, omdat ze aan het maximumaantal personen zitten, straks veel meer gaan betalen?

01:05:29

Voorzitter: De heer Diallo.

01:05:31

De heer Diallo (Student en Stad): Ja, daar ben ik bang voor inderdaad. Dat klopt.

01:05:34

Voorzitter: Gaat u verder met de woordvoering.

01:05:38

De heer Diallo (Student en Stad): Het is essentieel om bij de zoektocht naar een oplossing te erkennen dat niet alle inwoners gelijke financiële middelen hebben. Niet iedereen heeft de luxe om zijn of haar afval te kunnen scheiden. Denk maar eens aan de mensen met de kleine portemonnee, waaronder Stadgers en studenten, die middels diftar wekelijks gestraft worden voor het inleveren van hun afval. Als reactie op de woordvoering van de Partij van de Dieren: in Haren kan het inderdaad werken, omdat de mensen daar een grotere portemonnee hebben en gemiddeld gezien een groter huis met de mogelijkheid tot afvalscheiding die daarmee gepaard gaat. In Groningen niet. In plaats van...

01:06:12

Voorzitter: Er zijn interrupties. Die lokt u ook wel enigszins zelf uit. De heer Dwarshuis van de ChristenUnie.

01:06:17

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank u, Voorzitter. U heeft het nu over de financiële situatie van mensen, maar wordt het niet ook inderdaad beperkt, zoals de VVD ook al zei, door de gezinssamenstelling of de 'huishoudensamenstelling' van mensen? Hoe groter het huishouden is, hoe moeilijker het is om de totale hoeveelheid afval naar beneden te brengen? Bent u dat met mij eens?

01:06:40

Voorzitter: De heer Diallo.

01:06:42

De heer Diallo (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Ja, ik ben het eens met dat met hoe meer mensen je woont, hoe groter je afvalbijdrage is. Zeker. Dan ga ik graag door met de woordvoering.

01:06:50

Voorzitter: Er waren nog twee interrupties. Houdt u deze strakheid met de beantwoording vast. De heer Van Zoelen, Partij voor de Dieren.

01:06:56

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Er wordt nu verondersteld dat je als student er financieel op achteruit gaat. Daar ben ik benieuwd naar, want volgens mij is dat niet zo. Mevrouw Poelstra heeft de vraag ook gesteld, zou u die vraag of die veronderstelling die u nu in uw hoofd heeft, nog een keer willen bekijken of dat ook werkelijk zo is? De praktijk wijst uit dat je juist geld bespaart als je met beleid met afval omgaat.

01:07:27

Voorzitter: De heer Diallo.

01:07:27

De heer Diallo (Student en Stad): Ik heb in mijn optiek geen vraag gehoord, dus...

01:07:30

Voorzitter: Of u bereid bent om daarnaar te kijken?

01:07:34

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Of u nog, met een participatietraject of wat dan ook, studenten wil betrekken bij kijken of die veronderstelling, zoals u inbrengt, daadwerkelijk klopt?

01:07:42

De heer Diallo (Student en Stad): Ja, wanneer dit stelsel sociaal is en dat inderdaad zo blijkt te zijn, dan zou ik daar graag naar willen kijken.

01:07:51

Voorzitter: De laatste interruptie, de heer Van de Vendel van GroenLinks.

01:07:54

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Ik had ook een vraag. We horen hier en ook van u veel aannamen over het afvalbeleid en dergelijke. Denk u niet dat het beste is om inderdaad alle inwoners, dus de student, de mensen met een kleine beurs, de mensen met een grote beurs, mensen in de hoogbouw en de ondernemers samen te laten kijken naar wat de beste manier is om afval in te zamelen en te scheiden en hoe we op die manier tot nul afval in 2030 komen? Zou dat niet de beste manier zijn?

01:08:25

Voorzitter: U heeft nog een ruime minuut. Het woord is aan u, de heer Diallo.

01:08:28

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ik zal de vraag weer kort beantwoorden. Ja, we staan natuurlijk open om daarnaar te kijken, zeker.

01:08:35

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ik maak de woordvoering af. In plaats van diftar in te voeren, denkt onze fractie dat we nog meer kunnen inzetten op bewustwording van onze inwoners met campagnes, promoties en noem het maar op. Als ik namens mijn partij mag spreken, doen we het in Groningen enorm goed. Het ideaalbeeld 'pak de producent aan' en maak het ze onmogelijk om onafbreekbare verpakkingen te gebruiken, dan is het probleem praktisch gezien opgelost. Wij komen echter ook met een voorstel. Wij willen de suggestie doen om 'schone buurtpassen' te introduceren. Hiermee kunnen vrijwilligers in hun eigen wijk op vrijwillige basis afval in containers deponeren. Met behulp van deze gemeentelijke pas kunnen ze niet alleen bijdragen aan een schonere omgeving, maar kunnen ze in hun eigen wijk ook effectiever toezien en toezicht houden op zwerfafval. Concluderend, diftar is in Groningen in onze optiek een slecht idee. We staan er natuurlijk voor open om er nog naar te kijken. Het is een idee waar de inwoners met weinig geld de pineut zijn. Daarom zijn we altijd tegen geweest en zullen we dat tot nu toe ook blijven.

01:09:46

Voorzitter: Dank wel. Dan kijk ik naar mijn rechterzijde, want volgens mij hebben we nog twee fracties te gaan. Ja, neemt u de tijd. Bent u eruit? De heer Van Jaarsveld van het CDA.

01:09:57

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank, Voorzitter. Goed, we hadden al een vrij ambitieus schema, we liggen voor op schema en toch lijkt de paniek een beetje aangebroken dat er nu van alles en nog wat extra moet gebeuren. Wij zijn tevreden met de vorderingen die de gemeente maakt en wensen de wethouder heel veel succes bij het vervolg.

01:10:20

Voorzitter: Was er nog een interruptie, mevrouw Poelstra?

01:10:22

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Ja, inderdaad. Ik kan me niet zo goed voorstellen dat je denkt dat we voorlopen op schema, als we over zes jaar nul kilo afval moeten inleveren. Bent u het daarmee eens?

01:10:32

Voorzitter: De heer Van Jaarsveld.

01:10:34

De heer Van Jaarsveld (CDA): Nee.

01:10:35

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Pestman van de PvdA.

01:10:41

Mevrouw Pestman (PvdA): Dank u wel, Voorzitter. Mijn fractie staat achter de Routekaart 2026. Wij denken wel dat er vanaf 2026 nog wat extra stappen gezet

moeten worden. De bewoners nog meer betrekken, maar ook het bedrijfsleven. Het is namelijk waar, het werd zonet als voorbeeld genoemd, je gaat naar een supermarkt en je komt thuis met materiaal dat niet kan worden hergebruikt. Daar moet dus inderdaad nog wat aan gebeuren. Iemand die de moeite genomen heeft om ons verkiezingsprogramma te bekijken, zal niet verbaasd zijn dat ik mij uitspreek tegen diftar. Het gaat heel veel tijd kosten om dat in te voeren, het gaat heel veel geld kosten en misschien is het systeem ook wel wat gedateerd, als je nagaat hoe goed het bij Omrin gescheiden kan worden. Dank u.

01:11:22

Voorzitter: U bedankt. Volgens mij zijn daarmee alle fracties in de gelegenheid geweest hun visie te delen. Dan is het woord aan de wethouder om te reageren op uw inbreng. Wethouder Wijnja.

01:11:37

Mevrouw Wijnja: Hoe meer fracties er aan het woord waren, hoe meer ik dacht: oh ja, iedereen heeft gelijk. Ik zal nu uitleggen waarom ik dat dacht. Ik ga heel even terug naar wat er in de routekaart staat. Daar staan namelijk een aantal dingen achter elkaar. Stap één: communicatie en preventie. Twee: voorzieningen en bronscheiding. Drie: nascheiding. Vier: hergebruik of verbranding. Ik vind het ten eerste heel mooi om te merken en te horen dat iedereen zich committeert aan de doelstelling, om allerlei verschillende redenen. Het is namelijk ongelooflijk belangrijk om die te halen, omdat we veel te veel grondstoffen gebruiken, omdat we daar op een andere manier mee om moeten gaan en omdat we niet zomaar dingen moeten verbranden. Verbranden is heel slecht voor het milieu en voor de planeet, maar ook de kosten gaan omlaag als we minder verbranden. Voor alle partijen die het niet hadden gehoord tijdens de begroting, de afvalstoffenheffing is omlaag dit jaar en dat is rechtstreeks gevolg van het beleid wat staat in de routekaart. Dat is dus een aansporing om ook om die reden daarmee door te gaan. Dat is heel belangrijk.

01:12:45

Mevrouw Wijnja: Waarom dat hele proces de hele tijd wordt opgeschreven in die routekaart is, omdat geen van de middelen die u noemt - groot, klein, impactvol, korte termijn of lange termijn - in haar eentje die doelstelling gaat bereiken. Voor de fracties die zeggen...

01:13:03

Mevrouw Wijnja: Het uitvoeringsprogramma wat is vastgesteld, voeren we uit. Uiteraard passen we het aan met nieuwe inzichten, want we zitten niet stil. Een aantal dingen worden nu uitgevoerd of zijn nog in de planning. We hebben de afvalpas bij de afvalbrengrstations ingevoerd. Dat heeft een ongelooflijk effect op de hoeveelheid grofvuil die daar weggebracht wordt. Het ging net al even over statiegeld, ook dat heeft een enorm effect. De Ja-Ja sticker heeft een enorm effect. Dat gaat allemaal over de voorkant.

01:13:38

Mevrouw Wijnja: Op het gebied van voorlichting en communicatie. De vorige raad heeft een motie aangenomen om de Week van het Afval te beginnen. We merken in toenemende mate hoe belangrijk het is om dan laagdrempelig in gesprek te zijn met inwoners, met ondernemers en met scholen om met elkaar te kijken naar hoe zorgen

we ervoor dat dit doel dichterbij komt. Dat levert elke keer dingen op ergens anders in dat hele proces. Die dingen bij elkaar opgeteld, maken dat het doel dichterbij komt.

01:14:06

Mevrouw Wijnja: Ik heb een aantal dingen gehoord die een beetje optimistisch geformuleerd zijn en een aantal dingen gehoord die een beetje te negatief geformuleerd zijn. Het is zo: in 2022 kwam al 51 procent van onze scheiding uit bronscheiding, dus zo slecht als het misschien soms lijkt, doen we het helemaal niet. Het aantal voorzieningen wordt doorlopend uitgebreid. We gaan nu met die gft-pilot bezig en ik begrijp ook op zich wel dat de VVD zegt van: "Goh, laten we dat nu ineens invoeren". Alleen, als dat vervuilde stromen zijn, kunnen we daar geen compost van maken en dan heb je er niets aan. Je moet dus heel goed kijken, op het moment dat je een middel inzet, naar wat gebeurt ermee en kunnen we daar ook effectief iets mee. Je hebt namelijk schone stromen nodig. Dat is de reden dat we de pilot nu inrichten, zoals we deze inrichten. Dan kunnen we vrij snel zien of het werkt of niet en dan kunnen we dus ook vrij snel dat 'opplussen'.

01:15:07

Voorzitter: VVD, de heer Heiner.

01:15:08

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Als ik dat een beetje vrij vertaal dan vertrouwen we mensen die in flats wonen dus niet met scheiden, want in Haren heeft iedereen wel een groencontainer bijvoorbeeld. Is dat zo? De tweede vraag is: hoe snel zouden we dan kunnen opschalen? Duurt dat een jaar of twee jaar of zouden we binnen een maand die containers besteld hebben en geplaatst?

01:15:30

Voorzitter: Wethouder Wijnja.

01:15:33

Mevrouw Wijnja: Mijn inschatting is...

01:15:34

Mevrouw Wijnja: Ik zei al eerder, wat heel belangrijk is in dit proces is dat Stadsbeheer van ons is, dus dat betekent dat we heel snel kunnen sturen en kunnen schakelen. Afvalstoffenheffing is een gesloten financieringssysteem, dus we kunnen lopende het jaar, binnen de kaders die de raad gesteld heeft, ook schuiven met budgetten. Als zou blijken dat die pilot met die groencontainers heel goed werkt, dan kunnen we kijken naar de budgetten voor dat jaar en kijken hoeveel containers we daar extra voor kunnen aanschaffen. Dan halen we dat ergens anders weg, wat misschien iets minder effectief is op dat moment. Op die manier zijn we de hele tijd aan het aanpassen waar de meeste energie zit en waar gaan we de meeste vooruitgang boeken. Daar sturen we de hele tijd op bij. Dat is ook de voortgang die we naar uw raad sturen.

01:16:22

Mevrouw Wijnja: Daar ziet u de hele tijd hele nieuwe informatie en dat komt omdat er op het gebied van regelgeving vanuit Europa van alles gebeurt. Er zit ook nog van alles in de pijplijn. Op het gebied van innovaties gebeurt er van alles en nog wat. Het ging heel eventjes over plastic. Het is zo dat een deel van het plastic, wat in de voormalige gemeente Haren bij de bron apart werd gescheiden, werd geweigerd

omdat het kwalitatief niet goed genoeg was. Bij plastic weten we weten dat juist nascheiding veel beter werkt.

01:16:55

Mevrouw Wijnja: De moraal van het verhaal is dat het een heel genuanceerd verhaal is en dat je dingen alleen maar in samenhang kunt bekijken. Voor de partijen die zeggen: "Diftar is bewezen effectief om het aantal kilo's restafval naar beneden te krijgen", dat klopt en dat zien we in heel veel gemeenten. Het heeft echter ook een aantal nadelen en je kunt van mening verschillen over of het eerlijk is of niet. Als je zegt we willen op de nul uitkomen in 2030, dus moeten we nu dat systeem invoeren, dan heb je niet een volledig verhaal. Ook daarmee gaan we het namelijk niet halen. Ik heb verschillende fracties horen zeggen: "Het uitvoeringsprogramma 2026-2030 is nog niet ingevuld". Dat klopt ook, want dat moet de raad namelijk vaststellen. Dat moeten we nog gaan maken. Daar hebben we nu twee jaar de tijd voor en kunnen we alle kennis en expertise een plek in geven. De vraag of je het inzamelsysteem wat we hebben gaat houden of daar iets anders in gaat doen, is onderdeel van dat hele verhaal. Alleen, ik zou wel een beetje voorzichtig willen zijn om met inwoners alleen maar een gesprek te gaan hebben over op welke manier gaan we het afval inzamelen, omdat dit geen recht doet aan het hele vraagstuk. De vraag is dan hoe we dat zouden moeten doen...

01:18:14

Voorzitter: U heeft inderdaad een vraag. De heer Heiner, VVD.

01:18:16

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Ik was aan het wachten of het antwoord op mijn eerste vraag kwam. Dat kwam niet, dus die zal ik opnieuw stellen. We vertrouwen bijvoorbeeld mensen in Haren wel om hun groenafval in de groencontainer te doen, maar mensen die in flats wonen niet dat ze dat gaan doen? Dat snap ik niet zo goed. Daar zou toch geen pilot voor nodig zijn. Als we mensen de mogelijkheid geven om dat groenafval gescheiden in te leveren, dan kunnen we dat toch doen. Volgens mij moeten we mensen vertrouwen.

01:18:43

Voorzitter: De wethouder.

01:18:46

Mevrouw Wijnja: Beleid maken en wanneer je iets wel of niet doet en kijken of iets effectief is of niet heeft heel weinig met vertrouwen te maken. Dat heeft vooral met de context te maken en met wat we weten van gedrag van mensen en of dingen makkelijk zijn of niet. Als je in een flat woont, is dat fysiek anders ingericht dan als je in je tuin twee verschillende containers hebt staan. Het heeft dus te maken met is het makkelijker of niet en ben je het gewend of niet. Beïnvloeding van het gedrag van onze inwoners, maar ook restaurants en bedrijven...

01:19:20

Mevrouw Wijnja: Je kunt niet op een knop drukken en dan doen mensen ineens dingen anders. Dat is een langjarig iets en dat is ook waarom we daar zo mee bezig zijn. Ik ben op zichzelf blij met de suggestie die Student en Stad deed. Ik heb daar goed nieuws over, want dat doen we al. In de brief staat iets over 'de stille krachten'. Dat herkent u misschien niet als zodanig, maar dat zijn er ongelooflijk veel. De

meesten in Nederland, ongeveer 3.800 zijn het er nu. Dat zijn mensen die een extra pasje hebben, dus die rondes maken, afval van straat halen en dat weg kunnen gooien. Dat is dus een heel goed idee. We gaan ook vol inzetten om dat nog groter te maken. Daar zit heel veel energie achter, dus dat daarover.

01:20:13

Voorzitter: Voordat u verder gaat, had u volgens mij nog een interruptie op het vorige punt van mevrouw Poelstra van D66.

01:20:19

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik was net een beetje te laat, maar ik wilde inderdaad nog even doorgaan op...

01:20:25

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Ik hoop inderdaad wel...

01:20:26

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Als we zien dat het met grote groene containers kan, moet het ook met kleine containers in de hoogbouw kunnen voor het restafval. Bent u het met mij eens dat het uiteindelijk gewoon moet kunnen?

01:20:34

Voorzitter: De wethouder.

01:20:40

Mevrouw Wijnja: Ja, ik ben het ermee eens dat het uiteindelijk moet kunnen. Echter of dat gaat gebeuren, kan ik helemaal niet beoordelen en daarom kiezen we voor de route die we nu kiezen.

01:20:50

Mevrouw Wijnja: Volgens mij is het belangrijk om in de gaten te houden, hoe dat gaat. Dat is overigens ook hoe het steeds gaat. We hebben bijvoorbeeld ook pilots gedaan in studentenflats met gescheiden afval inzamelen. Dan merk je vrij snel wat er wel en niet werkt en wat je gaat opschalen en wat je laat lopen.

01:21:08

Voorzitter: Is het een nieuwe interruptie op dit punt? De heer Heiner van de VVD.

01:21:13

De heer Heiner (VVD): Ik twijfelde even, Voorzitter, of ik dit ging vragen. Volgens mij is het heel simpel en kunnen we naast de normale ondergrondse container nog een ondergrondse container maken of daar iets inbouwen zodat mensen daar groenafval kunnen inzamelen. Dan hoeven ze het alleen thuis in een aparte vuilnisbak te doen en zijn ze er verder vanaf. Volgens mij hoeft dat niet hogere wiskunde te zijn. Bent u dat met mij eens?

01:21:32

Voorzitter: Een laatste reactie. Het is wel feitelijk dezelfde interruptie die al meerdere malen gekomen is en die de wethouder ook al beantwoord heeft. Precies, de wethouder.

01:21:43

Mevrouw Wijnja: Ik ben het op zich wel met de heer Heiner eens dat het geen hogere

wiskunde is. Wij kiezen alleen net een andere route, omdat we denken dat we er dan beter op kunnen sturen, laat ik het dan zo formuleren.

01:21:59

Voorzitter: Gaat u verder met de beantwoording.

01:22:00

Mevrouw Wijnja: Oké. Er is vanuit verschillende fracties de vraag gesteld of we verder kunnen gaan met participatie op de één of andere manier. Dat zou dan de input moeten zijn voor het nieuwe uitvoeringsprogramma 2026-2030. Op zichzelf hebben we daar nog even tijd voor, dus we zouden kunnen kijken naar welke vorm dat zou moeten hebben. Dan zou het echter wel mijn voorkeur hebben, zoals ik net ook al zei, om dat over de hele doelstelling te doen. Je ziet in dit debat vanavond ook, op het moment dat je één middel eruit haalt en je gaat het alleen maar daarover hebben, dan heb je eigenlijk niet het goede gesprek. Om echt met elkaar de goede dingen te doen en nog extra meters te maken die laatste vier jaar is het echt relevant om het goede gesprek te organiseren. De vraag is: wat is daarvoor nodig en welke vorm zou dat dan moeten aannemen? Ik zal daarover nadenken, maar raadsleden die daar suggesties voor hebben...

01:23:01

Mevrouw Wijnja: Ik begreep net dat er een motie kwam. Ik weet niet hoe concreet die is, maar suggesties zijn welkom.

01:23:10

Voorzitter: Volgens mij heeft de wethouder daarmee gereageerd op uw inbreng in uw termijn. Zijn er nog dingen blijven hangen of vragen aan de wethouder? Volgens mij niet, dus dan kunnen wij gaan afronden. Het betreft hier een collegebrief, dus in feite hoeft het niet naar de raad ter besluitvorming. Het staat u natuurlijk wel vrij om een motie vreemd in te dienen. Ik vermoed zomaar dat die ook komt. Vanuit GroenLinks had ik eentje gehoord. Wilt u die nog kort toelichten?

01:23:39

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Uiteraard. Dank u wel, Voorzitter. Ik denk dat we overwegen om in dit stadium met een motie te komen om invulling te geven aan die manier van participatie om die afvaldoelen te halen in 2030. Ik denk dat die wel komt.

01:23:57

Voorzitter: Helder. Andere moties? De Partij voor de Dieren.

01:24:01

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ja, wij denken daarin mee, zoals de formulering van de wethouder, om te kijken naar de doelstellingen in het vervolgtraject.

01:24:08

Voorzitter: D66.

01:24:13

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank, Voorzitter. Wij zullen ook een motie gaan opstellen. We gaan even kijken of dat samen kan passen of dat het een aparte motie wordt.

01:24:20

Voorzitter: Helder. De VVD.

01:24:25

De heer Heiner (VVD): Wij overwegen een motie over het gescheiden inleveren van gft-afval bij hoogbouw. Ik zal nog een aantal dingen uitzoeken.

01:24:32

Voorzitter: Helder, die zag ik aankomen. Ik meende dat ook in de woordvoering van Student en Stad een motie werd aangekondigd. Ik had dat idee, maar wellicht dat die niet meer komt na de beantwoording van de wethouder. Inderdaad. Volgens mij hebben we ze dan allemaal gehad. Ik bedank u allen voor uw inbreng en wens u een fijne avond.